

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

92

Szerző:		Hely:	
Cím:		Idő:	
Forrás:		Személy:	
(Hely)		Helyszám:	
(Idő)		(Köt. v. füz.)	
(Oldal)			

Sarkadi Imre

"1961"

Sarkadi Imre halálára

1961. apr. 23.

Iskolai Föld, (Hely)

„A pásztorok szepek.” Ha Sarkadi Imréről gondoltok, a Szerelmeseknek ez a mondata jut mindig az eszembe. Ez a tömondat, amelyben szemérmes vallomásként rejtőzik ennek a lobogva égő, s hirtelen, alig negyvenévesen kihűnyő életnek a lényege. Az, hogy a pusztai emberről írni — ez volt rövid életének legszébb, legfontosabb tennivalója.

Alig beszélt az irodalomról. Ha összeakadtunk motorokról, hajdani sportteljesítményeiről apró haszontalanságokról folyt a szó. Az idegen, aki az utcán látta nyugra, nyugtalan alakját, inkább szertelen diáknak vélte volna, mint a jelenkor egyik hírneves művészeinek, József Attila-díjjal háromszor is kitüntetett Kossuth-díjas írónak. Pedig ő írta a mai, paraszti Romeo és Julia tündéri históriáját, a *Körhintát*. A *Gál János útjával* az ő szép szava igyekezett okos döntésre bátorítani a két világ mezsgyéjén tétovázó parasztembert. Az *Ut a tanyákról* és a *Szeptember* című színpadi alkotásai, a *Verébüdülő* című elbeszéléskötete mind a paraszti életforma változásának nagyhatású, bátor, gyakran megrendítő erejű ábrázolásai és serkentői.

Gyermekeveit a Hajdúságban töltötte. Csaknem minden írása oda vezeti az olvasót a szik, a pusztá, a küzdő parasztnak világába. Paraszthőseinek összecsapásai mindig a lényeges, a sorskérdések körül történnek. Mert Sarkadi kitűnően ismerte a magyar parasztság múltját, könnyedén tájékozódott mai életében, s jól látta jövőjének tájait is, ahol már csak a szelíd emlékezés őrzi a hajdani szegényemberélet zord törvényeit.

Sorsa — bár látszólag szinte erőfeszítés nélkül érte el a társadalmi megbecsülés magas fokozatait — teli volt küzdelemmel. Ez többnyire nagy szándékaival volt kapcsolatos. Műveiben is mindig a legélesebb összefüggésekkel találkozunk, személyes életében sem törekedett a könnyű megegyezésre.

Mindezt megtette az a heves szenvedély, amivel élt s szinte pusztította önmagát. Ehhez hozzájárult szinte démonikus munkauteme. Ha írt, nem írt lassabban, mint a mesés termékenységű Krudý Gyula. S ez a roppant erőfeszítés újra meg újra megrázta egész törekeny lényét.

A kritika Móríczt követőjeként emlegette. Pályája azzal biztatta a magyar irodalom híveit, hogy Sarkadi Imre követőből folytatóvá válik. Nagy íróvá, akinek művei korunk földműves emberének minden gondját, sikerét, szándékát és alkotását ugyanúgy elmondják, mint ahogy Móríczt Zsigmond vallott a maga koráról a későbbi nemzedékeknek is.

Hirtelen és tragikus halála összetörte ezt a reményünket is. Kétszeres hát a gyászunk annak az embernek elvesztése fölött, akiről minden méltatója őszinte megrendültséggel elsősorban azt a gyönyörű emberi tulajdonságát mondta el, hogy *tisztaszívű volt*.

Bajor Nagy Ernő